

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה מסכת בבא קמא דף כ"ח. Some of the topics we will learn about include.

A continuation of the Machlokes regarding עביד איניש דינא לנפשיה

If a person is causing someone else a loss, may the victim take the matter into his own hands and take action to prevent his loss, or must he wait and present his claim before Bais Din?

The next Mishnah's Halachah of

נשברה כדו ברה"ר

והוחלק אחד במים

או שלקה בחרסית חייב

If someone's jug broke in a public area, and another person slipped on the water or was injured by the shards, the owner is liable for תשלומין.

The Machlokes רב ושמואל regarding

טינפו כליו במים

Clothing that was ruined in the water;

Is the בעל הכד liable?

which depends in their Machlokes regarding

כל תקלה שלא הפקירה

If a person placed an obstacle in a רשות הרבים and did NOT make it הפקר, is it considered as the מוזיק of שור or the מוזיק of בור?

The Machlokes רב ושמואל regarding אדם, if a person was injured through the water, is the בעל הכד liable?

which depends on their Machlokes regarding בור, if a person dug a pit, is he liable only for היזק caused through the הבלו, its air, or even for היזק caused through חבטו, its impact?

B The Braisa's Halachah of

אם הטיח צלוחיתו באבן חייב

If a person placed a stone in a רשות הרבים and someone else's jug knocked into the stone and broke, the בעל האבן is liable for תשלומין.

תשלומין רב אלעזר

נתקל באבן

ונשוף באבן

חייב

The בעל האבן is חייב only if the אבן did both, tripped the person, and then broke the צלוחית. However,

נתקל בקרקע

ונשוף באבן פטור

The בעל האבן is פטור if through the ground caused the person to trip and the אבן then broke the צלוחית.

A

עביד איניש
דינא לנפשיה

נשברה כדו ברה"ר
והוחלק אחד במים
או שלקה בחרסית
חייב

טינפו כליו במים

כל תקלה
שלא הפקירה

If a person dug a pit,
is he liable only for היזק caused
through הבלו, its air,
or through חבטו, its impact

B

אם הטיח צלוחיתו באבן
חייב

רב אלעזר

נתקל באבן
ונשוף באבן
פטור

נתקל באבן
ונשוף באבן
חייב

1 So let's review ...

The Gemara in the previous Daf discussed the issue of עביד איניש דינא לנפשיה

And explained that

במקום פסידא

All agree that where he cannot recover his loss in Bais Din, he is not obligated to wait to present his claim before Bais Din, but rather he may take action to prevent the loss.

However,

שלא במקום פסידא פליגי

Where he CAN recover it in Bais Din, there is a Machlokes:

רב יהודה says

לא עביד איניש דינא לנפשיה

He may not take action, because

דכיון דליכא פסידא ליזיל קמיה דיינא

Since there will be no loss he must present his claim before Bais Din.

While רב נחמן says

עביד איניש דינא לנפשיה

He may take action to prevent the loss, because

דכיון דבדין עביד לא טרח

Since his claim is justified he does not need to go through the trouble of presenting his claim before Bais Din.

1

The issue of

עביד איניש דינא לנפשיה

שלא

במקום פסידא פליגי

Where he can recover his loss in Bais Din

במקום פסידא

If he cannot recover his loss in Bais Din, he may take action to prevent the loss.

רב נחמן

עביד איניש דינא לנפשיה

He may take action to prevent the loss, because דכיון דבדין עביד לא טרח Since his claim is justified he does not need to go to Bais Din.

רב יהודה

לא עביד איניש דינא לנפשיה

He may not take action, because דכיון דליכא פסידא ליזיל קמיה דיינא Since there will be no loss he must go to Bais Din.

2 The Gemara attempts several proofs, one from our Mishnah;

המניח את הכד ברה"ר
ובא אחר ונתקל בה ושברה
פטור

If someone placed his jug in a public area, and another person tripped over it and broke it, the second person is not liable. And רב explained

בממלא רה"ר כולה חביות
The owner obstructed the entire רשות הרבים with barrels, which prevented anyone from getting through.

Now, according to רב יהודה רב
טעמא דנתקל בה

הא שברה חייב
He is only פטור if he accidentally broke the כד, but if he purposely broke the כד he is חייב even though he could not get through, because

לא עביד איניש דינא לנפשיה
While according to רב נחמן רב
אפילו שברה פטור

Even if he purposely broke the כד he is פטור, because
עביד איניש דינא לנפשיה
=====

The Gemara questions רב נחמן בבא from a Mishnah in מסכת בבא
בבא:

הרי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו
נטלה ונתן להם מן הצד

If there was a public path in the center of a private field, and the owner wanted to remove this path and instead gave them another path at the side of the field;

מה שנתן נתן
ושלו לא הגיעו

The exchange is not effective, and both paths now belong to the רבים.

The Gemara asks

ואי אמרת עביד איניש דינא לנפשיה
לנקוט פזרא וליתיב

If a person may take action to prevent a loss, why can't the owner remove their path from his field? He should stand there with a stick to prevent people from passing through!

2

המניח את הכד ברה"ר ובא אחר ונתקל בה ושברה פטור

If someone placed his jug in a public area, and another person tripped over it and broke it the second person is not liable.

רב explained

בממלא רה"ר כולה חביות

The owner obstructed the entire רשות הרבים with barrels, which prevented anyone from getting through.

According to...

רב נחמן
אפילו שברה
פטור

Even if he purposely broke the כד he is פטור, because

עביד איניש
דינא לנפשיה

רב יהודה
טעמא דנתקל בה
הא שברה חייב

He is פטור only if he accidentally broke the כד, but if he purposely broke the כד - he is חייב even though he could not get through, because

לא עביד איניש
דינא לנפשיה

הרי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו נטלה ונתן להם מן הצד

If there was a public path in the center of a private field, and the owner wanted to remove this path and gave them another path at the side of the field;

מה שנתן נתן – ושלו לא הגיעו

The exchange is not effective, and both paths now belong to the רבים.

ואי אמרת

עביד איניש דינא לנפשיה
לנקוט פזרא וליתיב

If a person may take action to prevent a loss, why can't the owner remove their path from his field? He should stand there with a stick to prevent people from passing through!

3 The Gemara offers three explanations:

1.

רב משרשיא says

בנותן להם דרך עקלתון

The Mishnah is a case in which the new one is a winding path. Therefore, he cannot take back the old path.

2.

רבא says even if it was not a דרך עקלתון, however

גזירה שמא יתן להם דרך עקלתון

The רבנים initiated that he cannot exchange the path, out of concern that he might designate a winding path for the רבנים.

3.

רב אשי says

כל מן הצד דרך עקלתון

הוא קרובה לזה ורחוקה לזה

Every path on the side is considered עקלתון for those who live on the other side. Therefore, the exchange is not effective.

3

1

רב משרשיא

בנותן להם דרך עקלתון

The Mishnah is a case where the new path is a winding path. Therefore, he cannot take back the old path.

2

רבא

Even if it was not a דרך עקלתון, however גזירה שמא יתן להם דרך עקלתון The רבנים initiated that he cannot exchange the path, out of concern that he might designate a winding path for the רבנים.

3

רב אשי

כל מן הצד דרך עקלתון הוא קרובה לזה ורחוקה לזה

Every path on the side is considered עקלתון for those who live on the other side. Therefore, the exchange is not effective.

But even so

שלו לא הגיעו

He cannot take back the new path either, because מיצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו Once the public takes possession of something it belongs to them, and he may not ruin it.

משנה

4

Zugt Di Mishnah:

נשברה כדו ברה"ר
והוחלק אחד במים
או שלקה בחרסית חייב

If someone's jug broke in a public area and a person slipped on the water or was injured by the shards, the owner is liable.

Regarding the הוחלק אחד במים the Gemara cites a Machlokes רב ושמואל:

רב holds

לא שנו אלא שטינפו כליו במים
אבל הוא עצמו פטור

The owner is חייב only for clothing that was ruined by the water, but not for the person who was injured from his fall to the ground.

disagrees and holds vice versa

אדם חייב

וכלים פטורין

He is חייב only for the person who was injured from his fall to the ground, but not for the כלים that were ruined by the water.

Rashi explains their Machlokes regarding כלים as follows: The Mishnah is a case of

בלא הפקיר את מימיו

He did not declare the spilled water ownerless.

And רב ושמואל disagree as to whether an item that is not הפקר is considered a בור:

רב holds

כל תקלה שלא הפקירה

משור למדנו

Only an obstacle that is הפקר is considered a בור, but an obstacle that is NOT הפקר is considered המזיק, and falls under the category of שור. Therefore

טינפו כליו במים חייב

Because a person is חייב if כלים damages ממונו; however בהפקיר מימיו

If he did declare the water הפקר, it became a בור, and כלים פטורין

Because a person is פטור if his בור damages כלים, based on שור ולא אדם חמור ולא כלים

While שמואל holds

כל תקלה שלא הפקירה

מבור למדנו

All obstacles are considered a בור, even if they are not הפקר. Therefore,

כלים פטורין

Because a person is פטור if his בור damages כלים

4

נשברה כדו ברה"ר והוחלק אחד במים או שלקה בחרסית חייב

If someone's jug broke in a public area and a person slipped on the water or was injured the owner is liable

הוחלק אחד במים

שמואל

אדם חייב

וכלים פטורין

He is חייב only for the person who was injured from his fall to the ground, but not for the כלים that were ruined by the water.

רב

לא שנו אלא שטינפו כליו במים

אבל הוא עצמו פטור

The owner is חייב only for clothing that was ruined by the water, but not for the person who was injured from his fall.

Rashi explains their Machlokes regarding כלים...

בלא הפקיר את מימיו

He did not declare the spilled water ownerless.

רב

כל תקלה שלא הפקירה

משור למדנו

Only an obstacle that is הפקר is considered a בור, but an obstacle that is not הפקר is considered המזיק, and falls under the category of שור. Therefore

טינפו כליו במים חייב

Because a person is חייב if כלים damages ממונו. However

בהפקיר מימיו

If he did declare the water הפקר, it became a בור, and כלים פטורין

פטורין כלים

because a person is פטור if his בור damages כלים - based on שור ולא אדם חמור ולא כלים

שמואל

כל תקלה שלא הפקירה

מבור למדנו

All obstacles are considered a בור, even if they are not הפקר. Therefore,

כלים פטורין

Because a person is פטור if his בור damages כלים

5 And their Machlokes regarding אדם is as follows, they both agree that the קרקע is considered a בור, because it is הפקר, and they disagree as to whether one is liable for a היזק that his בור caused through חבטה, impact.

רב holds

הוא עצמו פטור

Because

בור שחייבה עליו תורה

להבלו ולא לחבטו

One is liable for בור only for damage caused by its foul air, but not for damage caused by its impact, as in our case.

And although HIS מים caused the person to slip;

גרמא בעלמא עבד ליה

It was an indirect cause, for which he is פטור.

While שמואל holds

הוא עצמו חייב

Because

בור שחייבה עליו תורה

להבלו וכ"ש לחבטו

One is liable even for damage caused by the impact of the בור.

5 REGARDING אדם

למאן

הוא עצמו חייב

Because

בור שחייבה עליו תורה להבלו וכ"ש לחבטו

One is liable even for damage caused by the impact of the בור

רב

הוא עצמו פטור

Because

בור שחייבה עליו תורה להבלו ולא לחבטו

One is liable for בור only for damage caused by its foul air, but not for damage caused by its impact, as in our case.

And although his מים caused the person to slip;

גרמא בעלמא עבד ליה

It was an indirect cause, for which he is פטור.

6 The Gemara proceeds to cite a relevant Braisa:
 נפל לתוכו שור וכליו ונשתברו
 חמור וכליו ונתקרעו
 If an ox or donkey, with its utensils on it, fell into a pit and were damaged; OR
 אבנו וסכינו ומשאו שהניחן ברה"ר והזיקו
 If someone left his stone, knife, or package lying in a public area, and it caused damage;
 חייב על הבהמה
 ופטור על הכלים
 The בעל הבור is liable only for the animals and exempt for the כלים.
 From this ruling it seems that אבנו וסכינו ומשאו are considered a בור for which one is פטור על הכלים

The Braisa then continues with an apparently contradictory ruling:
 לפיכך אם הטיח צלוחיתו באבן חייב
 Therefore, if someone's jug banged into the stone and broke, the בעל האבן is liable.
 From this ruling it seems that אבנו וסכינו ומשאו are considered ממונו for which one is חייב על הכלים

7 The Gemara answers
 רב מתרץ לטעמיה
 ושמואל מתרץ לטעמיה
 The Braisa can be reconciled and explained according to both רב ושמואל
 רב: רישא רישא must be reworded
 According to רב the רישא must be reworded
 פטור על הכלים
 במה דברים אמורים כשהפקירן
 אבל לא הפקירן חייב
 He's exempt only if the אבנו וסכינו ומשאו were declared הפקר and they are therefore considered בור, for which one is פטור על הכלים
 However, if they were not declared הפקר they are considered שור, for which one is חייב על הכלים
 לפיכך הטיח צלוחיתו באבן חייב

6

**נפל לתוכו שור וכליו ונשתברו
 חמור וכליו ונתקרעו**
If an ox or donkey, with its utensils on it, fell into a pit and were damaged

אבנו וסכינו ומשאו שהניחן ברה"ר והזיקו
Or if someone left his stone, knife, or package lying in a public area, and it caused damage;

**חייב על הבהמה
 ופטור על הכלים**
The בעל הבור is liable only for the animals and exempt for the כלים.

From here we see that אבנו וסכינו ומשאו are considered a בור for which one is פטור על הכלים

לפיכך אם הטיח צלוחיתו באבן חייב
If someone's jug banged into the stone and broke, the בעל האבן is liable.

From here we see that אבנו וסכינו ומשאו are considered ממונו for which one is חייב על הכלים

?

7

**רב מתרץ לטעמיה
 ושמואל מתרץ לטעמיה**
According to רב the רישא must be reworded

**פטור על הכלים
 במה דברים אמורים כשהפקירן
 אבל לא הפקירן חייב**
He's exempt only if אבנו וסכינו ומשאו were declared הפקר and they are therefore considered בור, for which one is פטור על הכלים

However, if they were not declared הפקר they are considered שור, for which one is חייב על הכלים לפיכך הטיח צלוחיתו באבן חייב

8 While according to שמואל the רישא פטור על הכלים
 Is understood simply, because אבנו וסכינו ומשאוי are always considered בור, regardless whether they are הפקר or not.
 And the סיפא must be reworded as follows
 לרבי יהודה
 דמחייב על נזקי כלים בבור
 According to רבי יהודה one IS חייב על הכלים
 For damage caused by a בור;
 לפיכך הטיח צלוחיתו באבן חייב
 =====

The Gemara proceeds to discuss Braisa's Halachah of הטיח צלוחיתו באבן חייב
 רב אלעזר says
 לא שנו אלא שנתקל באבן ונשוף באבן
 The בעל האבן is liable only if the stone did both; the person stumbled over it and the צלוחית broke against it. However, נתקל בקרקע ונשוף באבן פטור
 The בעל האבן is however exempt if the person stumbled over the ground and the צלוחית then broke against the stone, because, as Rashi explains דקרקע גרמה לו
 The היזק initiated the קרקע.

8 וּשְׁמוּאֵל מְתָרֵץ לְטַעְמִיהָ
 רישא
פטור על הכלים
 Is understood simply,
 because אבנו וסכינו ומשאוי are always considered בור, regardless whether they are הפקר or not.

The סיפא
 must be reworded as follows
לרבי יהודה
דמחייב על נזקי כלים בבור
חייב על הכלים
 For damage caused by a בור;
 לפיכך הטיח צלוחיתו באבן חייב

הטיח צלוחיתו באבן חייב
 רב אלעזר
נתקל בקרקע ונשוף באבן פטור
 The בעל האבן is however exempt if the person stumbled over the ground and the צלוחית then broke against the stone
לא שנו אלא שנתקל באבן ונשוף באבן
 The בעל האבן is liable only if the stone did both; the person stumbled over it and the צלוחית broke against it.

דקרקע גרמה לו
 The היזק initiated the קרקע.

9 The Gemara explains however, that this actually depends on the Machlokes רבי נתן וחכמים later on נ"ג regarding a תם that shoved another שור into a בור and it died, and both the שור and בור caused the damage together. The חכמים hold, each pays only half the damage, which is what he caused. While רבי נתן holds that the תם שור pays $\frac{1}{4}$ of the damage which is נזק חצי, half the damage he caused, and the בעל הבור pays $\frac{3}{4}$ of the damage, because כל היכא דליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי. Whatever loss the שור cannot recover from the בעל השור, the בעל הבור must pay. Therefore, regarding נתקל בקרקע ונשוף באבן In which both the קרקע and the אבן caused the damage together; According to the חכמים The האבן is פטור even though the נזק cannot recover his loss from the קרקע which is הפקר. While רבי נתן holds the האבן is חייב, because the נזק cannot recover his loss from the קרקע.

9

A **שור** that shoved another **שור** into a **בור** and it died, and both the שור and בור caused the damage together.

רבי נתן
 The **שור תם** pays $\frac{1}{4}$ of the damage which is **נזק חצי**, half the damage he caused,

חכמים
 Each pays only half the damage, which is what he caused.

The **בעל הבור** pays $\frac{3}{4}$ of the damage, because
כל היכא דליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי
 Whatever the **שור** cannot recover from the **בעל הבור**, the **בעל הבור** must pay.

Therefore, regarding
נתקל בקרקע ונשוף באבן
 In which both the קרקע and the אבן caused the damage together;

רבי נתן
 The **בעל האבן** is **חייב**, because the **נזק** cannot recover his loss from the קרקע

חכמים
 The **בעל האבן** is **פטור** even though the **נזק** cannot recover his loss from the קרקע which is הפקר.